

Teun de Jong, nieuwe voorzitter van de NAV

'We staan nergens zonder marktbescherming'

Sinds 1 oktober 2009 is Teun de Jong uit Sint-Annaparochie de nieuwe voorzitter van de Nederlandse Akkerbouwvakbond (NAV). Hij gaat voor een beter voedsel- en prijsbeleid, in Nederland en op Europees niveau.

De Jong ziet Europa als één markt, waarbinnen dezelfde spelregels gelden voor de verschillende landen. Regulering is volgens hem een onderdeel van het nieuwe landbouwpolitieke systeem. Wel vindt er volgens de nieuwe NAV-voorzitter, mede dankzij de opinie van de vakbond, een kentering plaats in het maatschappelijke debat. „De roep om liberalisering is minder luid dan voor de voedselcrisis van 2008.”

1. Wat trekt u in het voorzitterschap van de NAV?

„Ik hoop een bijdrage te kunnen leveren aan onze doelen. Vanuit mijn visie op de akkerbouw en met mijn overtuigingskracht ga ik hameren op het telen van hoogwaardige gewassen voor een goede prijs.”

2. U bent al jaren actief binnen de NAV. Hoe typeert u de leden?

„Ons ledenbestand bestaat uit allerlei typen akkerbouwers. Over het algemeen zijn het boeren van grotere meermansbedrijven. Boeren die zich bewust zijn van de landbouwpolitieke verhoudingen.”

3. Waarom is nog niet één op de tien akkerbouwers lid?

„Dat is voor ons ook een vraag. Maar goed, we willen ook niet heel groot worden, we willen een goed beleid voor de akkerbouwer. Veel kwalijker vind ik het dat 40 procent van de boeren niet georganiseerd is bij ons of bij LTO.”

4. Wat is de kracht van een vakbond met slechts 800 leden?

„Onze hoofdlijnen stemmen overeen met die van LTO, met dien verstande dat we op beslissende momenten wel onafhankelijk kunnen opereren. Maar we brengen samen de discussie op gang en samen zijn we slagvaardig.”

5. De NAV ziet graan als absolute spil van het akkerbouwbedrijf. Twee jaar terug was de graanprijs nog goed, nu ligt die weer op een 'vertrouwd' laag niveau. Hoe nu verder?

„Zonder marktbescherming staan we nergens. Met een importtarief kan de markt be-

scherm worden. In een beschermde Europese markt kunnen we de graanproductie beter in evenwicht brengen. Denk bijvoorbeeld aan energiewinning, eiwithoudende gewassen en een flexibele bijmenging van ethanol. Zolang deze instrumenten nog niet worden toegepast om een hogere graanprijs te bereiken, kunnen we alleen maar wachten op de volgende fase in de zogenoemde varkenscyclus. Succes zet aan tot nieuwe investeringen en uitbreidingen, die daarna de markt en de marges weer onder druk zetten.”

6. Wat is de rol van de Europese landbouw bij de productie van ethanol?

„Er geldt in de Europese Unie een ethanolbijmengplicht in de transportbrandstoffen. Graan en suiker kunnen dienen als grondstof voor de productie van ethanol. Waarschijnlijk zal de bijmenging van ethanol op 8 procent uitdraaien. Helaas heeft Nederland in het najaar een overeenkomst met Brazilië gesloten, zodat ethanol nu tegen een verlaagde importheffing wordt ingevoerd. Dit is ondermijnend voor de Europese bijmengverplichting. Van de totale Europese ethanolbehoefte wordt 30 procent voornamelijk uit Brazilië geïmporteerd door landen als Nederland en het Verenigd Koninkrijk”.

7. Wat betekent dit voor de Nederlandse boeren?

„Het betekent dat wij minder energieproducten kunnen leveren tegen beschermde prijzen. Dit geldt voor de productie van suikerbieten en granen voor ethanol en energiemais voor de productie van elektriciteit. Niet bepaald stimulerend voor het telen van gewassen die je kunt vergisten.”

8. Graan en aardappelen zijn prijsgevoelige gewassen. Door de grote productie in Noordwest-Europa lijkt de aardappelprijs dit seizoen opnieuw laag te blijven. U pleit voor productiebeperking. In hoeverre wordt u hierin gehoord?

„We halen een goede opkomst op discussieavonden. Regionaal trekken we volle zalen. Daar passen zo'n honderd boeren in. Toch is

het kennelijk een grote stap om gezamenlijk op de industrie af te stappen en blijft men in de leunstoel.”

9. Bundeling van consumptieaardappel-telers is al jaren een streven van de NAV, en het blijkt maar niet te lukken. Is er nog een mogelijkheid om die bundeling te laten slagen?

„Tot nog toe niet. Wij zouden willen dat telersverenigingen per afnemer afspraken maken over leveringsvoorwaarden en arealen. Telers zouden hun belangen bij elkaar moeten leggen om de industrie te dwingen tot betere prijzen. We hebben het zelf in de hand en hoeven geen slechte contracten te tekenen. We moeten een positie verkrijgen die gelijkwaardig is aan die van de industrie.”

10. Wanneer is uw voorzitterschap geslaagd?

„Ten eerste vind ik het belangrijk om de club zelf goed te besturen. Daarnaast hoop ik dat we het begin van een omslag in het landbouwbeleid teweeg kunnen brengen. Anders ben ik niet geslaagd. Die omslag moet zo snel mogelijk plaatsvinden. Op het moment dat de toeslagen worden afgebroken, moet er een ander landbouwsysteem zijn. Een graanprijs van 18,5 cent is een goede bodemprijs om andere gewasprijzen omhoog te brengen. Maar het kost veel tijd voordat de EU gaat onderhandelen met WTO. Ik vergelijk het logge beleidssysteem maar met een mammoettanker, die een koerswijziging moet maken. Die draait ook niet gemakkelijk.”

DIT IS TEUN DE JONG

Teun de Jong nam eind 2009 het NAV-voorzitterschap van Hanny van Beek-van Geel over. De bestuurder ziet zichzelf als 'een boer in hart en nieren'. In die hoedanigheid vindt hij het belangrijk om hoogwaardige producten te produceren, waar de markt om vraagt. Voorheen was De Jong lid van de Raad van Commissarissen bij HZPC. Binnen de NAV was hij de afgelopen 7 jaren regiovoorzitter voor Noord-Nederland.

Tien vragen aan

Tekst: Franka Loman
Fotografie: Ingrid Zieverink

